

TBMM

(S. Sayısı: 541)

**Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu
Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu
Raporu (1/842)**

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

29/3/2010

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-61/1401

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 15/3/2010 tarihinde kararlaştırılan “Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşması;

- 25 Mayıs 1992 tarihli Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasındaki İlişkilerin Esasları Hakkında Antlaşma,

- 15 Aralık 1997 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşması,

- 6 Aralık 2004 tarihli Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Dostluğun ve Çok Boyutlu Ortaklığın Derinleştirilmesine İlişkin Ortak Deklarasyon ile,

- 13 Şubat 2009 tarihli Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasındaki İlişkilerin Yeni Bir Aşamaya Doğru İlerlemesi ve Dostluğun ve Çok Boyutlu Ortaklığın Daha da Derinleştirilmesine İlişkin Ortak Deklarasyon temelinde, iki ülke arasında nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımına yönelik yapılacak işbirliğinin çerçevesini belirlemek üzere hazırlanmıştır.

Dünyada nükleer güç reaktörü ve yakıt çevrimi teknolojileri alanında en önemli tedarikçi ülkelerden biri olan Rusya Federasyonu ile ülkemiz arasında nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı alanında işbirliği faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesine olanak sağlayacak bir anlaşmanın imzalanmasında yarar görülmektedir. Türkiye ile Rusya Federasyonu bu kapsamda bir anlaşma imzalayarak nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı konusunda bilimsel, teknik ve ekonomik işbirliğini, ulusal nükleer programlarının ihtiyaçları ve önceliklerine uygun olarak geliştireceklerdir. İşbirliği, nükleer enerjinin barışçıl kullanımı için gelecekte ortak projelerin gerçekleştirilmesine imkan tanıyacak; özellikle yarışma süreci devam eden Akkuyu Nükleer Santralinin yapımına ilişkin projenin hayata geçirilmesi için gerekli yasal altyapıyı oluşturacaktır. Ayrıca nükleer teknoloji sahibi ülkelerin nükleer ve nükleer çift kullanımlı madde, malzeme, ekipman ve teknolojilerin diğer ülkelere ihracatında uluslararası yükümlülüklerinden dolayı yaşadıkları çeşitli zorlukların ortadan kaldırılması ve karşılıklı olarak bu transferlere olanak sağlanması açısından da bu kapsamda bir işbirliği anlaşmasının imzalanması gerekli görülmektedir.

Söz konusu Anlaşma ile;

- Nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı alanında bilimsel araştırma ve geliştirme,
- Kontrollü füzyon,
- Nükleer güç ve araştırma reaktörlerinin tasarımı, inşası, işletmeye alınması, işletilmesi ve modernizasyonu, test edilmesi ve bakımı ile işletmeden çıkarılması,
- Nükleer güç ve araştırma reaktörleri için yakıt demetleri ve ekipmanlar dahil nükleer maddelerin temini,
- Uranyum yataklarının araştırılması ve amenajmanı,
- Nükleer güvenlik ve radyasyondan korunma düzenleme faaliyetleri de dahil olmak üzere, nükleer güç ve araştırma reaktörlerinde kullanım için gerekli nükleer malzemeler dahil malzemelerin üretimi, bileşenlerin geliştirilmesi, tasarımı ve üretimi,
- Gelişmiş ve yenilikçi nükleer reaktör ve nükleer yakıt çevrimi teknolojilerinin geliştirilmesi,
- Nükleer güvenlik, radyasyondan koruma ve çevre koruma, acil durum müdahale planlaması ve radyoaktif atık idaresi,
- Nükleer ve radyoaktif madde sayımı ve kontrolü ile nükleer ve radyoaktif madde ve tesislerin ve radyasyon kaynaklarının fiziksel koruması,
- Nükleer madde dahil malzemelerin taşınması, üretimi temini,
- Radyoizotopların üretimi ve uygulanması,
- Radyasyon teknolojilerinin uygulanması ve ilgili tesislerin yapımı,
- Taraflar arasında yazılı olarak kararlaştırılabilecek diğer ek işbirliği alanlarında karşılıklı işbirliği yapılması amaçlanmaktadır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/842

Karar No.: 69

6 Temmuz 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 29/3/2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 6/4/2010 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 2/7/2010 tarihli 14 üncü toplantısında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner YILDIZ ile Dışışleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Türkiye Atom Enerjisi Kurumu temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Anlaşma ile;

- Nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı alanında bilimsel araştırma ve geliştirme,
 - Kontrollü füzyon,
 - Nükleer güç ve araştırma reaktörlerinin tasarımı, inşası, işletmeye alınması, işletilmesi ve modernizasyonu, test edilmesi ve bakımı ile işletmeden çıkarılması,
 - Gelişmiş ve yenilikçi nükleer reaktör ve nükleer yakıt çevrimi teknolojilerinin geliştirilmesi,
 - Nükleer madde dahil malzemelerin taşınması, üretimi ve temini,
 - Radyasyon teknolojilerinin uygulanması ve ilgili tesislerin yapımı,
- gibi alanlarda karşılıklı işbirliği yapılması amaçlanmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Anlaşmanın nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı için gelecekte ortak projelerin gerçekleştirilmesine imkan tanıyacağı, özellikle Akkuyu Nükleer Santralinin yapımına ilişkin projenin hayata geçirilmesi için gerekli zemini oluşturacağı,

- Türkiye’nin en kısa zamanda nükleer enerji üretme yeteneğine sahip olmasının önemli olduğu,
 - Bugüne kadar Güney Kore, Fransa, Amerika Birleşik Devletleri ve Arjantin ile nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımına dair anlaşmaların imzalandığı,
- ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan ve Sakarya Milletvekili Şaban Dişli’nin Komisyon raporu üzerine özel sözcü olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mehmet Çerçi</i>
Eskişehir	Bolu	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Onur Öymen</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
Bursa	Hatay	İstanbul
(Muhalefet şerhi vardır)		(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Abdullah Çalışkan</i>	<i>Hüseyin Tuğcu</i>	<i>Mehmet Şahin</i>
Kırşehir	Kütahya	Malatya
(Bu Raporun Özel Sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>	<i>Şaban Dişli</i>	<i>Necip Taylan</i>
Mardin	Sakarya	Tekirdağ
	(Bu Raporun Özel Sözcüsü)	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

NÜKLEER ENERJİNİN BARIŞÇIL AMAÇLARLA KULLANIMINA DAİR TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE RUSYA FEDERASYONU HÜKÜMETİ ARASINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 6 Ağustos 2009 tarihinde Ankara’da imzalanan “Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

NÜKLEER ENERJİNİN BARIŞÇIL AMAÇLARLA KULLANIMINA DAİR TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE RUSYA FEDERASYONU HÜKÜMETİ ARASINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı V.

H. Yazıcı

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

T. Yıldız

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı V.

M. M. Eker

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dişışleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

NÜKLEER ENERJİNİN BARIŞÇIL AMAÇLARLA KULLANIMINA DAİR
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
RUSYA FEDERASYONU HÜKÜMETİ
ARASINDA
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti (bundan sonra “Taraflar” olarak adlandırılacaktır),

Türkiye Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu arasında mevcut olan dostça ilişkiler TEMELİNDE,

Türkiye Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonunun Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı’nın (UAEA) Üye Devletlerinden olması ve 1 Temmuz 1968’de yapılan Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşmasına (NPT) taraf olması ve Nükleer Tedarikçiler Grubu üyeleri olması gerçeğini İDRAK EDEREK,

Türkiye Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu arasında her iki tarafa faydalı olacak ekonomik ve teknik ilişkileri eşitlik, iç işlerine ve her iki Devletin egemenliğine müdahale etmeme temelinde geliştirmeyi ARZU EDEREK,

Nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı alanında işbirliğinin ve nükleer ve radyasyon güvenliğinin güvence altına alınmasının önemini VURGULAYARAK,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

İlgili yasal ve uluslararası yükümlülüklerine göre Taraflar, nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı alanında bilimsel, teknik ve ekonomik işbirliğini, ulusal nükleer programlarının ihtiyaçları ve önceliklerine uygun olarak geliştireceklerdir.

İşbu Anlaşmanın hükümleri her bir Taraf Devletin nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı ile ilgili taraf olduğu diğer uluslararası anlaşmalar kapsamındaki hak ve yükümlülüklerini etkilemeyecektir.

İşbu Anlaşmada kullanılan terimlerin tanımları UAEA tarafından kabul edilen terminoloji ile tamamen uyumludur.

MADDE 2

Taraflar nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı konusunda aşağıdaki alanlarda işbirliği yapacaklardır:

1. Nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı alanında bilimsel araştırma ve geliştirme;
2. Kontrollü füzyon;
3. Nükleer güç ve araştırma reaktörlerinin tasarımı, inşası, işletmeye alınması, işletilmesi ve modernizasyonu, test edilmesi ve bakımı ile işletmeden çıkarılması;

4. Nükleer güç ve araştırma reaktörleri için yakıt demetleri ve ekipmanlar dahil nükleer maddelerin temini ve nükleer yakıt çevrimi hizmetlerinin ve işbu Anlaşma kapsamındaki diğer ilgili hizmetlerin temini;

5. Uranyum yataklarının araştırılması ve amenajmanı;

6. Nükleer güvenlik ve radyasyondan korunma düzenleme faaliyetleri de dahil olmak üzere, nükleer güç ve araştırma reaktörlerinde kullanım için gerekli nükleer malzemeler dahil malzemelerin üretimi, bileşenlerin geliştirilmesi, tasarımı ve üretimi;

7. Gelişmiş ve yenilikçi nükleer reaktör ve nükleer yakıt çevrimi teknolojilerinin geliştirilmesi;

8. Nükleer güvenlik, radyasyondan koruma ve çevre koruma, acil durum müdahale planlaması ve radyoaktif atık idaresi;

9. Nükleer ve radyoaktif madde sayımı ve kontrolü ile nükleer ve radyoaktif madde ve tesislerin ve radyasyon kaynaklarının fiziksel korunması;

10. Nükleer madde dahil malzemelerin taşınması, üretimi ve temini;

11. Radyoizotopların üretimi ve uygulanması;

12. Radyasyon teknolojilerinin uygulanması ve ilgili tesislerin yapımı;

13. Taraflar arasında yazılı olarak kararlaştırılabilecek diğer ek işbirliği alanları.

MADDE 3

Anlaşmanın 2nci Maddesinde öngörülen işbirliği aşağıdaki yollarla uygulanacaktır:

1. Karşılıklı olarak anlaşılan projelerin uygulanması;
2. Bilimsel araştırma ve teknoloji geliştirme alanlarında özel gelişim ve projelerin uygulanması için ortak çalışma gruplarının oluşturulması;
3. Bilimsel ve teknik bilgilerin değişimi;
4. Uzman değişimi;
5. Bilimsel çalışma toplantıları, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi;
6. Araştırma ve teknolojik sorunlarda danışmanlık;
7. Bilimsel ve teknik personelin eğitimi;
8. Taraflarca yazılı olarak kararlaştırılabilecek diğer işbirliği şekilleri;

MADDE 4

Anlaşmanın uygulanması amacıyla Taraflar Yetkili Kurumlar atayacaklardır:

Türkiye Cumhuriyeti'nde – Türkiye Atom Enerjisi Kurumu

Rusya Federasyonu'nda – Devlet Atom Enerjisi Şirketi "Rosatom" ve Rusya Federasyonu Tabii Kaynaklar ve Ekoloji Bakanlığı

Taraflar, başka bir Yetkili Kurum atamaları veya ismini değiştirmeleri durumunda diğer tarafı diplomatik kanallar yoluyla hemen bilgilendireceklerdir

MADDE 5

İşbu Anlaşmanın 2 nci Maddesindeki alanlarda işbirliği, ilgili Türk Makamları tarafından yetkilendirilen Türk kuruluşları ve Rus Yetkili Kurumu tarafından yetkilendirilen Rus kuruluşları arasında, Taraf Devletlerin ilgili mevzuatına uygun olarak işbirliğinin finansal koşullarının yanı sıra hak ve sorumluluklarını da tanımlayan uygulama düzenlemeleri yoluyla yürütülecektir.

MADDE 6

1. İşbu Anlaşma kapsamındaki faaliyetleri kontrol ve koordine etmek, Anlaşmanın uygulanması sırasında ortaya çıkacak hususları gözden geçirmek, nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı alanındaki işbirliğindeki karşılıklı çıkarlar hakkında istişarelerde bulunmak için Taraflar, Tarafların Yetkili Kurumlarınca belirlenecek temsilcilerden oluşan bir Ortak Koordinasyon Komitesi oluşturacaklardır.

Ortak Koordinasyon Komitesinin toplantıları gerekli oldukça dönüşümlü olarak Türkiye Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu'nda yapılacaktır.

2. Gerektiğinde, Tarafların Yetkili Kurumları Ortak Koordinasyon Komitesi altında çalışma grupları kuracaktır.

MADDE 7

1. Anlaşma kapsamında, Türkiye Cumhuriyeti veya Rusya Federasyonu'nun devlet sırrı durumundaki bilgilerin değişimi yapılmayacaktır.

2. İşbu Anlaşma kapsamında aktarılan veya Anlaşmanın uygulanması sırasında oluşturulan ve aktaran Tarafça sınırlı erişime tabi olduğu kabul edilen bilgilerin, açıkça böyle oldukları belirtilmeli ve aktaran Tarafça, Türkçe "ÖZEL", Rusça «Конфиденциально» veya İngilizce "SENSITIVE" olarak açıkça işaretlenmelidir.

3. İşbu Anlaşma kapsamında aktarılan veya işbu Anlaşmanın uygulanması sırasında oluşturulan bilgiler için bilgi değişim prosedürleri ve korunma seviyeleri bilgi değişiminin başlamasından önce Ortak Koordinasyon Komitesi tarafından ilgili Devletin uygun ulusal mevzuatı ile uyumlu şekilde belirlenecektir.

4. Bu şekilde tanımlanan bilgiyi alan taraf, bu bilgiyi, aktarım yapan Tarafın sağladığı koruma seviyesinde koruyacaktır. Bu tür bilgiler, aktarım yapan Tarafın yazılı izni olmadan Üçüncü Taraflara açıklanamaz veya aktarılamaz.

Taraflar gizli bilgilere erişimi olan personel sayısını kısıtlayacaktır. Bu tür bilgiler ilgili Taraf Devletin yasa ve mevzuatına göre korunacaktır.

İşbu Anlaşma kapsamında aktarılan bilgi, sadece işbu Anlaşmanın amaçlarına uygun ve bu amaçlar için kullanılacaktır.

MADDE 8

Taraflar, ilgili yasal mevzuatları ve Türkiye Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu'nun Taraf olduğu uluslararası Anlaşmalar kapsamında, işbu Anlaşma ile aktarılan veya oluşturulan fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını temin edeceklerdir.

Anlaşma kapsamında işbirliğinin uygulanması sırasında aktarılan veya ortaklaşa oluşturulan fikri mülkiyet haklarının korunması ve dağıtımı hususu, Tarafların yetkili kuruluşları tarafından işbu Anlaşmanın 5 inci maddesine göre yapılan uygulama düzenlemeleri yoluyla düzenlenecektir.

MADDE 9

1. İşbu Anlaşma kapsamındaki çift kullanımlı malzeme ve ekipmanlarla birlikte, nükleer maddeler, ekipmanlar ve nükleer olmayan özel maddelerin ve ilgili teknolojilerin ihracı, Tarafların 1 Temmuz 1968 tarihli Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması ve Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu'nun Taraf olduğu çok taraflı ihrac kontrol mekanizmaları kapsamındaki diğer uluslararası sözleşme ve anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülüklerine göre uygulanacaktır.

2. İşbu Anlaşma kapsamında alınan nükleer maddeler, ekipmanlar, nükleer olmayan özel maddeler ve ilgili teknolojiler ve hatta bunlardan veya bunların kullanımı sonucu üretilen nükleer ve nükleer olmayan özel maddeler ve ekipmanlar;

Nükleer silahlar ve başka nükleer patlayıcılar imal etmek veya herhangi bir askeri amaca ulaşmak için kullanılmayacaktır.

IAEA'nın "Nükleer Maddeler ve Nükleer Tesislerin Fiziksel Korunması" (INFCIRC/225/Rev.4) dokümanında tavsiye edilen düzeylerden daha düşük olmayan düzeyde, alıcı Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak fiziksel koruma altında olacaktır.

Ancak öncesinde diğer Tarafın verdiği yazılı onay üzerine işbu maddenin şartları altında alan Taraf Devletin hükümrانlığından başka bir ülkeye ihrac edilebilir, yeniden ihrac edilebilir veya aktarılabilir.

3. İşbu anlaşma kapsamında alınan nükleer maddeler ile işbu anlaşma kapsamında alınan nükleer maddelerin, ekipmanların, nükleer olmayan özel maddelerin ve ilgili teknolojilerin kullanılması ile üretilen nükleer maddeler, Türkiye Cumhuriyeti topraklarında veya hükümrانlığında bulundukları süre boyunca 30 Haziran 1981 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile UAEA arasında NPT Çerçevesinde Güvenlik Denetimi Uygulanması Anlaşmasının şartlarına, Rusya Federasyonu'nun topraklarında veya hükümrانlığında bulundukları süre boyunca uygulanabildikleri ölçüde 21 Şubat 1985 tarihli Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ile UAEA arasında NPT Çerçevesinde SSCB Topraklarında Güvenlik Denetimi Uygulanması Anlaşmasının şartlarına tabi olacaklardır.

4. İşbu Anlaşma kapsamında aktarılan nükleer madde ve alıcı Taraf Devletin topraklarında, işbu Anlaşma kapsamında aktarılan nükleer madde, ekipman, özel nükleer dışı maddenin kullanımından elde edilen madde, Uranyum-235 olarak %20'den fazla zenginleştirilmeyecektir ve öncesinde aktaran Tarafın yazılı onayı olmaksızın plütonyumu ayırmak amacıyla radyo kimyasal bir şekilde yeniden işlenmeyecektir.

5. İşbu Anlaşma kapsamında herhangi bir Tarafça aktarılan nükleer amaçla kullanılan çift kullanımlı ekipman ve malzemeler ve bunların reproduksiyonları ilgili teknolojileriyle birlikte ancak nükleer patlayıcı cihaz imali ile bağlantılı olmayacak şekilde, beyan edilmiş amaçları için kullanılacaktır.

6. Bu Maddenin 5 inci paragrafındaki bu tür ekipman, malzeme ve ilgili teknolojiler, diğer Tarafın yazılı izni olmaksızın, nükleer yakıt çevrimi faaliyetlerinde ve UAEA güvenlik denetimi anlaşmalarına tabi olmayan herhangi bir başka tesiste kullanılamaz, çoğaltılamaz/kopyalanamaz, değiştirilemez, üçüncü taraflara yeniden ihrac edilemez veya aktarılamaz.

MADDE 10

İşlenmiş yakıtın kimyasal yeniden işlenmesi, izotopik uranyum zenginleştirme ve ağır su üretimi tesisleri, bunların ana bileşenleri ve bu nedenle üretilen herhangi bir madde ile uranyum-235 açısından %20'den fazla zenginleştirilmiş uranyum, plütonyum (uranyum plütonyum karma yakıt

hariç), işbu Anlaşmada yapılacak bir tadilatla sağlanmadıkça işbu Anlaşma kapsamında transfer edilemez.

MADDE 11

Anlaşma kapsamındaki işbirliğinin uygulanmasından doğan nükleer hasarın sorumluluğu, Anlaşmanın 5 inci Maddesine ve Taraf Devletlerin ilgili mevzuatlarına ve uluslararası yükümlülüklerine göre neticelendirilen uygulama düzenlemelerinde tanımlanacaktır.

MADDE 12

1. İşbu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması ile ilgili herhangi bir anlaşmazlık karşılıklı istişarelerle çözülecektir.

2. Eğer Taraflar arasındaki anlaşmazlık bu şekilde çözülemezse, herhangi bir Tarafın talebi üzerine, yazılı tahkim talebinin alınmasından sonraki 6 ay içinde bir tahkim heyetine götürülecektir.

3. Böyle bir tahkim heyeti her bir durum için ayrı ayrı aşağıdaki şekilde oluşturulacaktır. Tahkim talebinin alınmasından sonraki üç ay içinde her bir Taraf tahkim heyetine bir üye atayacaktır. Ardından bu iki üye, üçüncü bir devlet uyuğundan ve her iki Tarafın onayı üzerine atanacak olan tahkim heyetinin Başkanını seçecektir. Başkan, diğer iki üyenin atanmasından sonraki iki ay içinde atanacaktır.

4. Eğer bu Maddenin 3 üncü paragrafında belirtilen süre içinde gerekli atamalar yapılmamışsa, herhangi bir Taraf, Taraflar arasından başka bir anlaşma olmaması halinde, gerekli atamaların yapılması için Birleşmiş Milletler Uluslararası Adalet Divanı (bundan sonra "UAD" olarak adlandırılacaktır) Başkanını davet edebilir. Eğer UAD Başkanı herhangi bir Taraf devletin uyuğundansa veya başka bir nedenle bahsi geçen işlevi yapmaktan alıkonuluyorsa, gerekli atamaları yapmak üzere Başkan Yardımcısı davet edilecektir. Eğer UAD Başkan Yardımcısı herhangi bir Taraf devletin uyuğundansa veya başka bir nedenle bahsi geçen işlevi yapmaktan alıkonuluyorsa, herhangi bir Taraf devletin uyuğundan olmayan veya başka bir nedenle bahsi geçen işlevi yapmaktan alıkonulmayan bir sonraki en kıdemli UAD üyesi gerekli atamaları yapmak üzere davet edilecektir.

5. Tahkim heyeti kararını oy çokluğuyla verecektir. Böyle bir karar her iki Taraf için de bağlayıcı olacaktır. Her Taraf, kendi heyet üyesinin ve tahkim işlemindeki temsilinin maliyetini kendisi karşılayacaktır. Başkanın maliyeti ve diğer maliyetler Taraflarca eşit olarak paylaşılacaktır. Bununla birlikte tahkim heyeti kararında iki Taraftan birinin daha yüksek oranda maliyeti karşılamasına hükmedebilir ve bu karar her iki Taraf için de bağlayıcı olacaktır.

6. Tahkim prosedürü tahkim heyeti tarafından belirlenecektir.

MADDE 13

1. Anlaşma, ulusal mevzuatlarının gerektirdiği Devlet içi prosedürlerin tamamlanması üzerine Tarafların diplomatik kanallardan yazılı bildirimleri üzerine yürürlüğe girecek ve on yıllık bir süre için yürürlükte kalacaktır.

2. Bir Taraf diğer Tarafa diplomatik kanallardan ve yazılı olarak, anlaşmanın normal geçerlilik süresinin bitmesinden en az 6 ay önce, Anlaşmayı sonlandırma niyetini bildirmedikçe Anlaşma zımnen takip eden beş yıllık süre için uzayacaktır.

3. Anlaşmanın sonlanması, Taraflar başka bir şekilde anlaşmadıkça, Anlaşma yürürlükteyken başlatılan fakat Anlaşmanın sonlandırılacağı gün tamamlanmamış olan program ve projelerin uygulamasını etkilemeyecektir

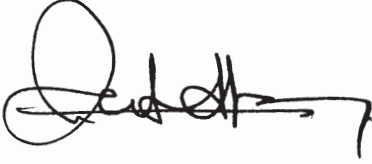
4. Anlaşmanın sonlandırılması durumunda, Tarafların Anlaşmanın 7 nci, 8 inci, 9 uncu ve 10 uncu Maddelerinde belirtilen yükümlölükleri, Taraflar başka bir şekilde anlaşmadıkça, geçerli olacaktır.

5. Anlaşmadaki değışiklik ve düzeltmeler Tarafların yazılı onayı üzerine yapılabilir.

6 Ağustos 2009 Tarihinde Ankara’da Türkçe, Rusça ve İngilizce ve herbiri eşit bir şekilde özgün olarak iki nüsha halinde yapılmıştır. Eğer metnin yorumlanması ile ilgili olarak herhangi bir anlaşmazlık ortaya çıkarsa, İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

Rusya Federasyonu Hükümeti

Adına

2009/Moskova BE/24279

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği Rusya Federasyonu Dışışleri Bakanlığına saygularına sunar ve aşağıdaki hususları bildirmekten onur duyar.

Rusya Federasyonu Başbakanı Sayın Vladimir Putin'in 6 Ağustos 2009 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti'ni ziyareti sırasında, "Nükleer Enerjinin Barışıl Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşması" ve "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Nükleer Bir Kazanın Erken Bildirimine ve Nükleer Tesisler Hakkında Bilgi Değişimine Dair Anlaşma" Türkiye Cumhuriyeti adına Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkan Vekili Zafer Alper tarafından 6 Ağustos 2009 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Sözkonusu ziyaret sırasında ayrıca, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Nükleer Güç Mühendisliği Alanında İşbirliği Protokolü" de Türkiye Cumhuriyeti adına Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner Yıldız tarafından imzalanmıştır.

Belgelerin kimler tarafından imzalanacağı son aşamaya kadar belirlenemediğinden, imzalanan anlaşma metinlerinin imza hanesinde metni imzalayan yetkili temsilcilerin isim ve unvanları yer alamamıştır. Anılan Anlaşmaların onay sürecinin tekemmül ettirilmesi, ancak bu eksikliğin giderilmesi ile mümkün olabilecektir.

Büyükelçilik bu itibarla, imza hanesindeki sözkonusu eksikliğin giderilebilmesini teminen, sözkonusu Anlaşmaları Rus tarafı adına imzalayan yetkililerin isim ve unvanlarını içeren bilgilerin gönderilmesini rica eder.

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği bu vesile ile Rusya Federasyonu Dışışleri bakanlığına en derin saygılarını yineler.

Rusya Federasyonu Dışışleri Bakanlığı
MOSKQVA

**Rusya Federasyonu
Dışışleri Bakanlığı**

No: 13793-n/4ed

Rusya Federasyonu Dışışleri Bakanlığı Türkiye Cumhuriyeti Moskova Büyükelçiliğine saygılarını sunar ve Büyükelçiliğin 30 Aralık 2009 tarihli ve 24279 sayılı notasına atfen aşığıdaki hususları bildirmekten şeref duyar.

Rusya Federasyonu Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Nükleer Kaza Hakkında Erken Bildiri ve Nükleer Tesisler Hakkında Karşılıklı Bilgi Verilmesine Dair Anlaşma, Rusya adına “Rosatom” adlı Devlet Atom Enerjisi Kurumu Genel Müdürü S.V. Kirienko tarafından imzalanmıştır.

Rusya Federasyonu Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Atom Enerjisinin Barışcıl Kullanılması Alanında İşbirliğine Dair Anlaşma, Rusya adına “Rosatom” adlı Devlet Atom Enerjisi Kurumu Genel Müdürü S.V. Kirienko tarafından imzalanmıştır.

Rusya Federasyonu Enerji Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı arasında Nükleer Güç Mühendisliğinde İşbirliği Protokolü” Rusya adına Rusya Federasyonu Enerji Bakanı S.İ Şmatko tarafından imzalanmıştır.

Bakanlık bu vesileyle Büyükelçiliğe en derin saygılarını yineler.

Moskova, 30 Aralık 2009

**Türkiye Cumhuriyeti
Büyükelçiliği
Moskova**

